

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Energoaudits un ISO sertificēšana

Publicēts: 19.01.2022.

Energoefektivitātes likuma (turpmāk – Likums) 10. panta piektā daļa noteic, ka uzņēmuma energoauditu lielajos uzņēmumos ir tiesīgs veikt uzņēmumu energoauditors, ievērojot normatīvo aktu prasības.

Minētās tiesību normas izņēmums ir gadījumā, ja 90 procenti (%) vai vairāk no lielā uzņēmuma kopējā enerģijas galapatēriņa tiek patērēti ēkās un minētais patēriņš nav saistīts ar ražošanas procesu nodrošināšanu, tad saskaņā ar Likuma 10. panta sesto daļu uzņēmuma energoauditu ir tiesīgs veikt neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā atbilstoši normatīvajos aktos par uzņēmumu energoaudita veikšanu noteiktajām prasībām.

Akreditēti uzņēmumu energoauditori ir atrodami Latvijas Nacionālajā akreditācijas biroja tīmekļa vietnē, sadaļā "[Akreditētās institūcijas](#)".

Saraksts ar neatkarīgajiem ekspertiem ēku energoefektivitātes jomā, ir pieejams Būvniecības informācijas sistēmas tīmekļa vietnē, sadaļā [Reģistri](#).

ENERGOAUDITS LIELAJOS UZŅĒMUMOS (LU)

- Uzņēmuma energoaudita pamatā ir uzņēmuma enerģijas bilance
 - Energoauditam jāaptver vismaz 90 % no komersanta kopējā enerģijas galapatēriņa
- Kārtība, kādā veic uzņēmumu energoauditu, noteikta MK noteikumos Nr. 487 "Uzņēmumu energoaudita noteikumi"

ENERGOAUDITU LU DRĪKST VEIKT

Uzņēmumu energoauditors*

*Juridiska persona

VAI

Neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā**

** Fiziska persona

Energoaudita veikšanai LU nepastāv ierobežojumi

Drīkst veikt energoauditu LU tikai tādos gadījumos, ja vismaz 90 % no uzņēmumā patērētās enerģijas tiek izmantota ēkās un minētais patēriņš nav saistīts ar ražošanas procesu nodrošināšanu

Ja Jums ir kādi jautājumi, aicinām Jūs sazināties ar Energoresursu kontroles departamenta

[Energoefektivitātes kontroles nodaļu](#).

Lielajiem elektroenerģijas patērētājiem, ja tie nav lieli uzņēmumi, saskaņā ar Energoefektivitātes likuma (turpmāk – Likums) 12. panta ceturto daļu energoauditu ir tiesīgs veikt uzņēmumu energoauditors.

Minētās tiesību normas izņēmums ir gadījumā, ja 90 procenti (%) vai vairāk no lielā elektroenerģijas patērētāja kopējā enerģijas galapatēriņa tiek patērēti ēkās un minētais patēriņš nav saistīts ar ražošanas procesu nodrošināšanu, tad saskaņā ar Likuma 12. panta piekto daļu uzņēmuma energoauditu ir tiesīgs veikt neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā atbilstoši normatīvajos aktos par uzņēmumu energoaudita veikšanu noteiktajām prasībām.

BVKB vērs uzmanību, ka elektroenerģijas lietotājiem uzņēmuma energoauditus, kuri mazāk nekā 90 % no kopējā

enerģijas patēriņa patērē ēkās, neatkarīgi eksperti ēku energoefektivitātes jomā drīkst veikt līdz 2023. gada 30. jūnijam. Ja līdz 2023. gada 30. jūnijam elektroenerģijas lietotājs ir noslēdzis līgumu ar neatkarīgu ekspertu ēku energoefektivitātes jomā par uzņēmuma energoaudita veikšanu, uzņēmuma energoaudits jāreģistrē Būvniecības informācijas sistēmā četru mēnešu laikā no līguma noslēgšanas dienas.

Akreditēti uzņēmumu energoauditori ir atrodami Latvijas Nacionālajā akreditācijas birojā tīmekļa vietnē, sadaļā “[Akreditētās institūcijas](#)”.

Saraksts ar neatkarīgajiem ekspertiem ēku energoefektivitātes jomā, ir pieejams Būvniecības informācijas sistēmas tīmekļa vietnē, sadaļā [Reģistri](#).

ENERGOAUDITS LIELAJOS ELEKTROENERĢIJAS PATĒRĒTĀJOS (LEP)

- Uzņēmuma energoaudita pamatā ir uzņēmuma enerģijas bilance
 - Energoauditam jāaptver vismaz 90 % no komersanta kopējā enerģijas galapatēriņa
- Kārtība, kādā veic uzņēmumu energoauditu, noteikta MK noteikumos Nr. 487 "Uzņēmumu energoaudita noteikumi"

ENERGOAUDITU LEP DRĪKST VEIKT

**Uzņēmumu
energoauditors***

*Juridiska persona

VAI

**Neatkarīgs eksperts ēku
energoefektivitātes jomā****

** Fiziska persona

Energoaudita
veikšanai LEP
nepastāv
ierobežojumi

Drīkst veikt energoauditu LEP tikai tādos gadījumos, ja vismaz 90 % no uzņēmumā patērētās enerģijas tiek izmantota ēkās un minētais patēriņš nav saistīts ar ražošanas procesu nodrošināšanu

Līdz 2023. gada 30. jūnijam drīkst veikt energoauditu LEP arī gadījumos, ja mazāk nekā 90 % no kopējā enerģijas patēriņa patērē ēkās.

Lūdzam pārliecināties par neatkarīgā eksperta kompetenci, pieredzi līdzīgu energoauditu veikšanā, t. sk. attiecībā uz ražošanas procesu izvērtēšanu

Ja Jums ir kādi jautājumi, aicinām Jūs sazināties ar Energoresursu kontroles departamenta

[Energoefektivitātes kontroles nodaļu.](#)

Biežāk uzdotie jautājumi

BVKB regulāri saņem jautājumus par uzņēmumu energoauditoriem un neatkarīgiem ekspertiem ēku energoefektivitātes jomā. Birojs ir apkopojis visbiežāk uzdotos jautājumus un sagatavojis atbildes uz tiem, lai palīdzētu uzņēmumiem izdarīt pareizo izvēli.

Kas var veikt energoauditu lielajā uzņēmumā?

Ja Jūsu uzņēmums atbilst lielā uzņēmuma kritērijiem, saskaņā ar Likuma 10. pantu, energoauditu var veikt tikai uzņēmuma energoauditors. *Izņēmums*, ja 90 % vai vairāk no Jūsu uzņēmuma kopējā enerģijas galapatēriņa tiek patērēti ēkās un minētais patēriņš nav saistīts ar ražošanas procesa nodrošināšanu, tad energoauditu var veikt neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā.

Kas var veikt energoauditu lielajam elektroenerģijas patērētājam?

Ja Jūsu uzņēmums atbilst lielā elektroenerģijas patērētāja kritērijiem, saskaņā ar Likuma 12. pantu, energoauditu var veikt tikai uzņēmumu energoauditors. *Izņēmums*, ja 90 % vai vairāk no Jūsu uzņēmuma kopējā enerģijas galapatēriņa tiek patērēti ēkās un minētais patēriņš nav saistīts ar ražošanas procesa nodrošināšanu, tad energoauditu var veikt neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā.

Atbilstoši Energoefektivitātes likuma pārejas noteikumu 19. punktam ir noteikts pārejas periods līdz 2023. gada 30. jūnijam, kura laikā uzņēmuma energoauditu lielajiem elektroenerģijas patērētājiem var veikt neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā arī tajos gadījumos, kad mazāk nekā 90 % no kopējā enerģijas patēriņa patērē ēkās.

Kas var veikt energoauditu uzņēmumā, kas atbilst lielā uzņēmuma un lielā elektroenerģijas patērētāja nosacījumiem?

Ja uzņēmums atbilst gan lielā uzņēmuma, gan lielā elektroenerģijas patērētāja statusam, tad uz to attiecas lielā uzņēmuma pienākumi (Likuma 10. pants). Tas nozīmē, ka energoauditu var veikt tikai uzņēmuma energoauditors. Izņēmums, ja 90 % vai vairāk no Jūsu uzņēmuma kopējā enerģijas galapatēriņa tiek patērēti ēkās un minētais patēriņš nav saistīts ar ražošanas procesa nodrošināšanu, tad energoauditu var veikt neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā.

Ko nozīmē enerģijas patēriņš ēkās un minētais patēriņš nav saistīts ar ražošanas procesa nodrošināšanu?

Enerģijas patēriņš ēkās ir enerģija, kura tiek patērēta tikai ēkas mikroklimata nodrošināšanai – t.i. apkures, karstā ūdens sagatavošanas, mehāniskās ventilācijas, apgaismojuma un dzesēšanas nodrošināšanai. Ja 90 % un vairāk enerģijas tiek patērēti iepriekš minēto tehnisko sistēmu darbināšanai, tad šajā gadījumā lielajiem uzņēmumiem energoauditu var veikt neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā.

Ja enerģija uzņēmumā tiek patērēta arī citām vajadzībām, piemēram, veikala ledusskapju, saldētavu un cepeškrāšņu darbībai vai IT kompānijas datortehnikas lietošanai, un šāds patēriņš pārsniedz 10 % no kopējā lielā uzņēmuma enerģijas galapatēriņa, tad energoauditu nav tiesīgs veikt neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā.

Kāda atšķirība starp uzņēmumu energoauditoru un neatkarīgu ekspertu ēku energoefektivitātes jomā?

Uzņēmumu energoauditors ir juridiska persona, kuras darbību reglamentē MK noteikumi Nr. 487 "Uzņēmumu energoaudita noteikumi". Šie noteikumi nosaka kompetences prasības. Piemēram, uzņēmumu energoauditoram jābūt izglītībai no inženierzinātņu nozarēm, viņam jāpārzina uzņēmuma tehnoloģiskos procesus, jābūt jāveic ēku energoauditu. Energoauditoram ir pienākums uzņēmuma energoaudita veikšanā iesaistīt attiecīgās nozares speciālistu ar vismaz triju gadu darba pieredzi šajā nozarē. Uzņēmumu energoauditoram jābūt akreditētam Latvijas Nacionālajā akreditācijas birojā (LATAK) un pēc akreditācijas viņa profesionālā darbība un kompetence tiek uzraudzīta no LATAK puses.

Neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā ir fiziska persona. Šo ekspertu darbību reglamentē MK noteikumi Nr. 531 "Noteikumi par neatkarīgo ekspertu kompetences novērtēšanu un profesionālās darbības uzraudzību". Neatkarīgs eksperts ir tiesīgs noteikt ēkas vai tās daļas energoefektivitāti un izsniegt ēkas vai tās daļas energosertifikātu. Neatkarīgam ekspertam nav pienākuma pārzināt tehnoloģiskos procesus. Galvenais viņa kompetences akcents uzlikts uz ēkām. Neatkarīga eksperta ēku energoefektivitātes jomā kompetences atbilstību normatīvajiem aktiem pārbauda un profesionālās darbības uzraudzību veic Latvijas Siltuma, Gāzes un ūdens Tehnoloģijas Inženieru Savienība (LSGŪTIS), ja energoaudita rezultātā ēkai vai tās daļai tiek izsniegts energosertifikāts.

Vai Birojs pieņems lielā uzņēmuma energoauditu, ja mazāk par 90% uzņēmuma kopējā enerģijas galapatēriņa tiek patērēts ēkā, kuru veica neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā?

Ja pēc lielā uzņēmuma energoaudita, kuru veica neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā, izvērtēšanas procesa tiks konstatēts, ka ēkas mikroklimatam patērētā enerģija sastāda mazāk nekā 90 % no kopējā galapatēriņa, tad šādu energoauditu Birojs nepieņems, jo tas neatbilst Likuma 10. panta prasībām.

Kādas prasības ir izpildītājam, veicot energoauditu?

Energoauditu var veikt uzņēmumu energoauditori, kuri akreditēti LATAK vai neatkarīgi eksperti ēku energoefektivitātes jomā, kuri sertificēti ēku energoefektivitātes novērtēšanas jomā.

Neatkarīgi no tā, kas veica energoauditu, energoauditam jāaptver vismaz 90 % no komersanta kopējā galapatēriņa, kas tiek atspoguļots enerģijas bilancē. Gadījumā, ja energoaudita laikā tiks izvērtēti mazāk par 90 % no uzņēmuma enerģijas galapatēriņa, tad Birojs šādu energoauditu nepieņems, jo tas neatbilst Likuma prasībām.

Visi uzņēmumu energoauditi, neatkarīgi no veicēja, ir jāreģistrē Būvniecības informācijas sistēmas (BIS)[Uzņēmumu energoaudita pārskatu reģistrā](#).

Kur var uzzināt, kuri uzņēmumu energoauditori var veikt uzņēmuma energoauditu?

Uzņēmumu energoauditoram, lai veiktu energoauditu, jābūt akreditētam LATAK.[LATAK tīmekļa vietnē](#) ir atrodami akreditēti uzņēmumu energoauditori. Gadījumā, ja energoauditu uzņēmumam veiks neakreditēts uzņēmumu energoauditors, Birojam nebūs tiesības pieņemt šādu energoauditu.

Kur var atrast informāciju par neatkarīgiem ekspertiem ēku energoefektivitātes jomā?

[Būvniecības informācijas sistēmas tīmekļa vietnē](#) ir pieejams neatkarīgu ekspertu ēku energoefektivitātes jomā reģistrs, kur var atrast minēto speciālistu un pārbaudīt, vai Jūsu izvēlētajam neatkarīgajam ekspertam ir derīgs sertifikāts.

Energo pārvaldības sistēmas un vides pārvaldības sistēmas ar papildinājumu sertificēšanu ir tiesīgas veikt Latvijā vai citā valstī akreditētas institūcijas. Informācija par Latvijā akreditētajām institūcijām pieejama [Latvijas Nacionālā akreditācijas biroja mājaslapā](#).

Komersants var vērsties arī pie citā valstī akreditētas sertificēšanas institūcijas. Šādā gadījumā lūdzam pārliecināties par to, ka konkrētā institūcija ir akreditēta atbilstoši attiecīgajā valstī noteiktajai kārtībai, kā arī šai institūcijai ir derīga akreditācijas apliecība.

BVKB vēš uzmanību, ka energopārvaldības sistēmas un papildinātās vides pārvaldības sistēmas ieviešana un sertificēšana ir laikietilpīgs process, tāpēc aicinām savlaicīgi plānot Energoefektivitātes likuma prasību izpildi, ievērojot noteikto termiņu. Pirms līguma noslēgšanas par energopārvaldības sistēmas sertificēšanu vai papildinātās vides pārvaldības sistēmas sertificēšanas, atkārtoti pārliecinieties par institūcijas akreditāciju vai sazinieties ar Būvniecības valsts kontroles biroju.

Energoresursu kontroles departamenta

[Energoefektivitātes kontroles nodaļa](#).